

EDUKAČNÉ CENTRUM
Mimosúdneho Riešenia Sporov

ALTERNATÍVA
Mediačné centrum mimosúdneho riešenia sporov

ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOROV AKO ÚČINNÝ SYSTÉM OCHRANY SPOTREBITEĽOV NA SLOVENSKU (ADR – ESoCP)

ZÁVERY A ODPORÚČANIA PROJEKTOVÉHO TÍMU

31.január 2024

Projekt ADR-ESoCP financuje program EÚ Single Market Programme (SMP Consumers) 2022.

PREČO TENTO PROJEKT ?

ADR vs. ARS

- Directive 2013/11/EU of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on alternative dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2009/22/EC (**Directive on consumer ADR**)
- Recitál 5: *Alternative dispute resolution (ADR) offers a simple, fast and low-cost out-of-court solution to disputes between consumers and traders.*

Vs.

- SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (**smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov**)
- Recitál 5: *Alternatívne riešenie sporov (ARS) ponúka jednoduché, rýchle a nízkonákladné mimosúdne riešenie sporov medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi.*

LEGISLATÍVNE RÁMCE ALTERNATÍVNEHO RIEŠENIA SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV NA ÚROVNI PRÁVA EÚ

○ ADR

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 **o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov**, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES

○ ODR

- **Nariadenie** Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 **o riešení spotrebiteľských sporov online**, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2013/11/EÚ z 21. MÁJA 2013
O ALTERNATÍVNYM RIEŠENÍ SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV, KTOROU SA MENÍ
NARIADENIE (ES) Č. 2006/2004 A SMERNICA 2009/22/ES

- Prijatá dňa 21. mája 2013
- Uplatňuje sa od 8. júla 2013.
- Transpozícia : do 9. júla 2015.

- 2023 – EK vykonala hodnotenie smernice –
hlavná otázka: *Posúdiť, do akej miery smernica o
alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov
pomohla spotrebiteľom riešiť ich spory s
obchodníkmi uspokojivým spôsobom a v súlade s
jej harmonizovanými požiadavkami na kvalitu.*

HLAVNÉ CIELE SMERNICE

- zabezpečiť :
 - fungovanie jednotného trhu EÚ
 - aby spotrebiteľia s pobytom v EÚ mali možnosť predložiť svoj **zmluvný spor s obchodníkom so sídlom v EÚ týkajúci sa výrobku alebo služby subjektu alternatívneho riešenia sporov** (ADR body);
 - informovanosť spotrebiteľov o možnostiach ADR v spotrebiteľských sporoch;
 - **MINIMÁLNA HARMONIZÁCIA**
- stanoviť záväzné kvalitatívne požiadavky
 - na subjekty ADR v spotrebiteľských sporoch;
 - a postupy, ktoré majú zaručiť transparentnosť, nezávislosť, spravodlivosť a účinnosť.

POŽIADAVKY SMERNICE O ALTERNATÍVNOM RIEŠENÍ SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV

- Kvalitatívne požiadavky na subjekty ADR v spotrebiteľských sporoch
- Transparentnosť, nezávislosť, spravodlivosť a účinnosť postupov ADR
- Jednoduchosť a rýchlosť postupov
- Dostupnosť a nízkonákladovosť pre spotrebiteľov

TRANSPOZÍCIA SMERNICE O ALTERNATÍVNYM RIEŠENÍ SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV DO VNÚTROŠTÁTNEHO PRÁVA

- zákon č. 390/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 420/2004 Z.z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov - **gestor : Ministerstvo spravodlivosti SR**
- Zákon č. 335/2014 Z.z. O spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov - **gestor : Ministerstvo spravodlivosti SR**
- Zákon č. 391/2015 Z.z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - **gestor : Ministerstvo hospodárstva SR**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) Č. 524/2013 Z 21. MÁJA
2013 O RIEŠENÍ SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV ONLINE, KTORÝM SA MENÍ
NARIADENIE (ES) Č. 2006/2004 A SMERNICA 2009/22/ES

- Prijatá dňa 21. mája 2013
- Účinnosť sa od 8. júla 2013.
- Uplatňuje sa od 9. januára 2016

- Čl 21 Nariadenia – každoročné zverejňovanie správy o výkonnosti platformy a predkladanie pravidelných správ o uplatňovaní nariadenia ODR: *Z informácií obsiahnutých v týchto správach vyplýva veľmi nízke využívanie platformy pri podpore využívania postupov ADR na online trhoch.*

2023 – VÝSLEDKY HODNOTENIA SMERNICE

- Všetky členské štáty implementovali smernicu správne.
- Minimálna harmonizácia – ČS rozhodujú o riadení a štruktúre vnútroštátneho rámca ADR
- Účasť obchodníkov sa v jednotlivých členských štátoch značne líši, o.i. v závislosti od toho, či je ich účasť povinná alebo dobrovoľná, či je výsledok záväzný alebo nie, či existujú praktiky „name and shame“
- Prístup k ADR závisí od poplatkov, dostupnej pomoci, užívateľsky prívetivých postupov, informovanosti ...
- Počas COVIDu a energetickej krízy – ADR podporný a užitočný mechanizmus + úvahy o spájaní prípadov (kolektívne ADR)
- ODR platforma – nie je dostatočne využívaná, jej prevádzkovanie je neefektívne

2023 – IDENTIFIKOVANÉ PREKÁŽKY ADR

- Nedostatočná informovanosť a nepochopenie postupov ADR zo strany spotrebiteľov
 - Nízka angažovanosť obchodníkov
 - Nedostatky v pokrytí ADR v niektorých členských štátoch
 - Vysoké náklady
 - Zložité vnútroštátne postupy ADR
 - Rozdiely v kompetenciách subjektov ADR
- +
- V cezhraničnom ADR
 - Jazyk
 - Nedostatočná znalosť uplatniteľného práva
 - Špecifické ťažkosti s prístupom zraniteľných spotrebiteľov

NOVÝ BALÍK ADR PRE SPOTREBITEĽOV

(EURÓPSKE PREDPISY O MIMOSÚDNEJ NÁPRAVE PRE SPOTREBITEĽOV)

- návrh EK zverejnený 17.októbra 2023 obsahuje :
 - [návrh revízie smernice 2013/11/EÚ o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov](#)
 - [návrh na zrušenie nariadenia \(EÚ\) 524/2013 o riešení spotrebiteľských sporov online](#)
 - [odporúčanie Komisie z 17. 10. 2023 o požiadavkách na kvalitu postupov riešenia sporov, ktoré ponúkajú online trhoviská a obchodné združenia Únie](#)

PREHĽAD KLÚČOVÝCH PROJEKTOVÝCH AKTIVÍT -1-

- **September 2022 – Odborná rozprava (online)– Reflexie a perspektívy ADR na Slovensku**
 - Výstup – Pozičný dokument : 2022 – ADR na Slovensku
 - 01.03.2023 – 31.07.2023 – zverejnenie Vyhlásenia o podpore pozičného dokumentu – 2022 – ADR na Slovensku – počet podporovateľov – 40 podpisov fyzicky + 28 podporovateľov online
- **December 2022 – dve metodické príručky**
 - Metodika ARS na Slovensku
 - Metodika mediácie v spotrebiteľských sporoch na Slovensku
- **Od február 2023 – testovanie príručiek**

PREHĽAD KLÚČOVÝCH PROJEKTOVÝCH AKTIVÍT -2-

- **Február 2023 - Odborné sympóziu: Alternatívne riešenie sporov ako účinný systém ochrany spotrebiteľa na Slovensku**
 - Hybridná forma – prezenčne (PU GTF) + online
- **Marec 2023 –REFLEXIE K ODBORNÉMU SYMPÓZIUM Alternatívne riešenie sporov ako účinný systém ochrany spotrebiteľa na Slovensku**
 - online forma
- **Október 2023– Informatívno – koordinačné stretnutie so sudcami**
 - Košice
 - Prešov

PREHĽAD KLÚČOVÝCH PROJEKTOVÝCH AKTIVÍT -3-

- **November 2023 - II. Odborné sympóziu: Alternatívne riešenie sporov ako účinný systém ochrany spotrebiteľa na Slovensku**
 - Hybridná forma – prezenčne (PU GTF) + online
 - Spoločné komuniké – SOS, ECMRS, ALTERNATÍVA MCMRS, PUGTF
- **November 2023 – Projekt vzdelávacieho programu: Mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov**
 - Prechodný iba formát neakreditovaného programu
 - MŠVVaŠ SR – odporúča iniciovať legislatívne zmeny k programu odbornej prípravy

EDUKAČNÉ CENTRUM
Mimosúdneho Riešenia Sporov

ALTERNATÍVA
Mediačné centrum mimosúdneho riešenia sporov

ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOROV AKO ÚČINNÝ SYSTÉM OCHRANY SPOTREBITEĽOV NA SLOVENSKU (ADR – ESoCP)

KOMPARÁCIA LEGISLATÍVY ALTERNATÍVNEHO RIEŠENIA SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV A MEDIÁCIE

Projekt ADR-ESoCP financuje program EÚ Single Market Programme (SMP Consumers) 2022.

ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV

Zákon č. 391/2015 Z.z. o **alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov** a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2016 (***zákon o ARS***)

KONCEPCIA ALTERNATÍVNEHO RIEŠENIA SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV NA SLOVENSKU

- Zákon o ARS - vytvorenie nového osobitného zákonom regulovaného procesu alternatívneho riešenia sporov, ktorého cieľom je dosiahnutie zmierlivého vyriešenia sporu medzi stranami.
- Proces je pre spotrebiteľov aj predávajúcich spravidla bezplatný (max 5 eur)
- Proces ARS je vykonávaný subjektmi ARS
- Subjektom alternatívneho riešenia sporov je :
 - orgán alternatívneho riešenia sporov uvedený v § 3 ods. 2 zákona
 - oprávnená osoba zapísaná v zozname podľa § 5 ods. 2. zákona

KTO VEDIE ARS ?

- § 8 ods. 1 zákona - alternatívne riešenie sporov je oprávnená viesť len fyzická osoba zapísaná v zozname - tzv. „poverená fyzická osoba“.
- Zákonné požiadavky na poverenú fyzickú osobu :
 - Spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu;
 - Bezúhonnosť
 - Dôveryhodnosť
 - Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo a odborná prax v oblasti riešenia sporov v trvaní aspoň jedného roka alebo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a odborná prax v oblasti riešenia sporov v trvaní aspoň troch rokov.
 - Pracovnoprávny vzťah alebo v štátnozamestnanecký pomer vo vzťahu k subjektu ARS alebo členstvo v subjekte ARS, štatutárny orgán alebo člen štatutárny orgánu subjektu ARS

ZOZNAM SUBJEKTOV ARS

- Vedie a na svojej stránke zverejňuje - Ministerstvo hospodárstva SR
- V zozname sú aktuálne ako subjekty ARS vedené :
 - Slovenská obchodná inšpekcia
 - Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
 - Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb
 - Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S) Poprad
 - Slovenská banková asociácia
 - OMBUDSPOT – združenie na ochranu práv spotrebiteľov
 - Slovenská asociácia poisťovní
 - Združenia na ochranu práv občana – AVES

PRINCÍPY ADR V PROCESE ARS

- Zásada diskretnosti - povinnosť mlčanlivosti poverenej osoby (§ 16 ods. 1 zákona)
- Nestrannosť, nezávislosť a neutralita subjektu alternatívneho riešenia sporov.
- Subjekt alternatívneho riešenia sporov prideluje návrhy povereným fyzickým osobám náhodným výberom s cieľom zachovania nestrannosti poverených fyzických osôb.
- Poverená fyzická osoba za riešenie sporu nesmie prijímať finančné prostriedky alebo akékoľvek výhody od inej osoby ako subjektu alternatívneho riešenia sporov, v ktorého mene spory rieši.

AKO PREBIEHA ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV

- § 11 zákona - žiadosť o nápravu – predpoklad začatia ARS
- §12 zákona - návrh na začatie ARS
- § 13 zákona - odmietnutie návrhu na začatie ARS
- § 14 zákona – začatie ARS
- § 15 – povinnosť súčinnosti strán sporu a tretích osôb so subjektom ARS
 - Neposkytnutie súčinnosti zo strany predávajúceho a tretích osôb – správny delikt (§ 27 zákona)
 - Neposkytnutie súčinnosti zo strany spotrebiteľa – možnosť odloženia návrhu (§ 19 ods. 1 písm. b zákona)
- § 16 – postupy a povinnosti subjektu ARS
- Trvanie ARS – max. 90 dní, možnosť predĺženia o 30 dní (aj opakovane)

SPÔSOBY UKONČENIA ARS

- Uzatvorenie dohody o vyriešení sporu (§ 17 zákona)
- Vydanie odôvodneného stanoviska (§ 18 zákona)
- Odloženie návrhu (§ 19 zákona)
- Úmrtie alebo vyhlásenie za mŕtveho v prípade strany sporu, ktorá je fyzickou osobou
- Zánik bez právneho nástupcu v prípade strany sporu, ktorá je právnickou osobou
- Vyčiarknutie oprávnenej osoby zo zoznamu

MEDIÁCIA V SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROCH

Zákon č. 420/2004 Z.z. o mediácii a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (najmä po novele – zákon č. 390/2015 Z.z.)

ZÁKON Č. 390/2015 Z.Z.- Z DÔVODOVEJ SPRÁVY:

V SÚVISLOSTI S NEVYHNUTNOSŤOU TRANSPOZÍCIE SMERNICE JE
POTREBNÉ V NÁVRHU ZÁKONA NAJMÄ

- definovať spotrebiteľský spor na účely mediácie,
- precizovať povinnosti mediátora a mediačného centra,
- upraviť odklony dojednávania, trvania a zániku dohody o začatí mediácie pre prípad spotrebiteľských sporov,
- upraviť odmeňovanie mediátora v súvislosti s riešením spotrebiteľských sporov,
- zaviesť transparentnosť zverejňovania a poskytovania informácii mediátorom a mediačným centrom,
- precizovať požiadavky odbornej prípravy a odbornej skúšky mediátora a jeho ďalšieho vzdelávania
- precizovať požiadavky na činnosť mediačného centra;
- precizovať výkon mediácie a osobitne okamih jej začatia skončenia mediácie

KTO MÔŽE VIESŤ MEDIÁCIU V SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROCH

- Každý mediátor zapísaný v zozname mediátorov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR
- Mediátor – SZČO
- Neexistuje žiadna zákonom zriadená stavovská organizácia mediátorov

- Odmena mediátora sa v zásade určuje dohodou, avšak v prípade spotrebiteľských sporov zákon upravuje odklon:
 - Odmena nemôže závisieť od výsledku mediácie
 - Spotrebiteľ môže znášať najviac 10% odmeny, max. však 20 eur

ZAČATIE MEDIÁCIE A TRVANIE MEDIÁCIE

- Mediácia začína podpisom Dohody o začatí mediácie uzatvorenej medzi mediátorom a stranami a jej zápisom do knihy mediácii vedenej mediátorom
- Mediácia končí uzatvorením Dohody o mediácii prípadne iným spôsobom (bez dohody) podľa § 14 zákona
- Dohody o mediácii je pre strany právne záväzná, jej vykonateľnosť možno zabezpečiť postupom podľa § 15 zákona (*notárska zápisnica – schválenie ako zmier pred súdom – aktuálne problém v aplikačnej praxi*)
- **Mediácia v spotrebiteľských sporoch trvá max. 90 dní, zákon nepripúšťa možnosť predĺženia lehoty.**

POVINNOSTI MEDIÁTORA V KONTEXTE RIEŠENIA SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV

- Vedenie webovej stránky
- Zverejňovanie povinných informácií v zmysle smernice o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov
- Správa o činnosti pri riešení spotrebiteľských sporov
 - Vypracovaná za kalendárny rok
 - Vypracovaná a zverejnená na stránke mediátora do 31.03 nasledujúceho roka

1- POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Kto vedie proces ?	Subjekt ARS zapísaný v zozname subjektov ARS vedenom MHSR Proces je vedený prostredníctvom poverenej osoby	Mediátor vedený v zozname mediátorov vedenom MSSR
Majú strany zákonnú povinnosť poskytovať súčinnosť pri procese ?	ÁNO – predávajúci môže byť postihnutý aj pokutou v prípade neposkytnutia súčinnosti	NIE
Kto môže podať iniciovať začatie procesu ?	IBA spotrebiteľ – podaním formulárového návrhu na začatie ARS	Spotrebiteľ aj predávajúci - oslovením mediátora

2- POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Musí podaniu návrhu predchádzať nejaký úkon zo strany spotrebiteľa alebo predávajúceho ?	ÁNO – pred podaním návrhu má spotrebiteľ zaslať predávajúcemu žiadosť o nápravu (ak predávajúci do 30 dní žiadosti nevyhovie alebo ju zamietne, môže spotrebiteľ podať návrh na začatie ARS)	NIE – mediátora môže osloviť tak spotrebiteľ ako aj predávajúci kedykoľvek po vzniku sporu, nie je potrebný žiaden formálny úkon pred oslovením alebo pri oslovení mediátora
Je potrebný súhlas druhej strany na začatie procesu ?	NIE	ÁNO

3 -POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Úkon, ktorým sa proces začína	Návrh spotrebiteľa	Dohoda o začatí mediácie uzatvorená medzi spotrebiteľom, predávajúcim a mediátorom
Okamih začatia procesu	Doručenie úplného návrhu spotrebiteľa subjektu ARS	Podpísanie dohody o začatí mediácie + zápis do knihy mediácii vedenej mediátorom resp. uloženie dohody do NCRIs
Vplyv začatia procesu na plynutie premlčacích a prekluzívnych lehôt	Rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde	Rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde

4 - POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Poplatky za proces	Proces je pre spotrebiteľa aj predávajúceho bezodplatný, príp. subjekt ARS, ktorý je v postavení oprávnenej osoby (združenie,..) si môže vo svojich pravidlách ARS určiť poplatok za začatie ARS max vo výške 5 Eur vrátane DPH	Mediátor môže od spotrebiteľa účtovať ako svoju odmenu max. 10% z celkovej odmeny, nie však viac ako 20 eur. Zostatok odmeny mediátora hradí predávajúci.

5- POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Trvanie procesu	Max. 90 dní ; subjekt ARS môže v zložitých prípadoch lehotu na ukončenie ARS predĺžiť o 30 dní a to aj opakovane	Max. 90 dní bez možnosti predĺženia lehoty
V prípade ukončenie procesu dohodou:	Dohoda o vyriešení sporu je pre strany právne záväzná	Dohoda, ktorá je výsledkom mediácie je pre strany právne záväzná. Zákon pripúšťa zabezpečenie exekučného titulu na základe tejto dohody

6- POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Spôsoby skončenia procesu bez dohody :	- Nezáväzné odôvodnené stanovisko subjektu ARS, ak došlo k zjavnému porušeniu práv spotrebiteľa- Odloženie návrhu – napr. ak spotrebiteľ neposkytuje súčinnosť subjektu ARS ; subjekt ARS vyhodnotí, že práva spotrebiteľa neboli porušené alebo spotrebiteľ vyhlási, že sa rozhodol ukončiť svoju účasť na ARS	- Vyhlásenie mediátora po konzultácii s osobami zúčastneným na mediácii, že mediácia nebude pokračovať- Oznámenie strany adresované mediátorovi, že nemá záujem o pokračovanie mediácie- Oznámenie strany adresované druhej strane, že nemá záujem pokračovať v mediácii

7- POROVNANIE ARS A MEDIÁCIE

VÝHODY PRE SPOTREBITEĽOV A PREDAJCOV

Kritérium	ARS	MEDIÁCIA
Vzťah k súdnemu konaniu:	Prebieha pred súdnym konaním (súdne konanie nemusí nevyhnutne nasledovať)	Môže prebiehať pred súdnym konaním ako aj počas súdneho konania
Odborný príprava	NIE	ÁNO
Ďalšie vzdelávanie	ÁNO – ale nie ako zákonná povinnosť pre poverené osoby	ÁNO – zákonná povinnosť mediátora

EDUKAČNÉ CENTRUM
Mimosúdneho Riešenia Sporov

ALTERNATÍVA
Mediačné centrum mimosúdneho riešenia sporov

ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOROV AKO ÚČINNÝ SYSTÉM OCHRANY SPOTREBITEĽOV NA SLOVENSKU (ADR – ESoCP)

VÝSLEDKY TESTOVANIA ARS A MEDIÁCIE V SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROCH

Projekt ADR-ESoCP financuje program EÚ Single Market Programme (SMP Consumers) 2022.

TESTOVANIE METODIKY ARS

- **Podnety vs. prípady**
- **Podnety** – všetky podania s dopytom na ARS – *t.j. aj podania, ktoré nespĺňajú náležitosti návrhu na začatie ARS (sťažnosť, dopyt, návrh bez predchádzajúcej komunikácie s predávajúcim – absentuje predošlá žiadosť o nápravu)*
- **Prípady** – iba návrhy, ktoré spĺňajú náležitosti návrhu na začatie ARS
 - Priebežne v rámci projektu bolo do testovania zaradených 21 prípadov
 - Súbežne sa metodika testovala aj v rámci špecializovaného SOS online ARS pracoviska v Košiciach 16 prípadoch

PROBLÉMY IDENTIFIKOVANÉ PRI TESTOVANÍ METODIKY ARS

- Nedostatočná informovanosť a nepochopenie postupov ARS zo strany spotrebiteľov
- Nesprávne očakávania spotrebiteľov; nepochopenie postavenia, úloh a kompetencií subjektov ARS; prehnané požiadavky spotrebiteľov
- Predčasné podávanie návrhov na začatie ARS bez predchádzajúcej žiadosti o nápravu
- Nedostatočne vyplnené formulárové návrhy na začatie ARS, zasielanie návrhov bez popisu problému alebo bez príloh, bez podpisov (?)
- Absencia možnosti ukončiť ARS dohodou na základe reálneho plnenia
- Absencia odbornej prípravy poverenej osoby – výkon ARS kladie vysoké nároky na poverené osoby z hľadiska odborných znalostí, vyjednávacích zručností ako aj analytického myslenia

POZITÍVNE ZISTENIA PRI TESTOVANÍ METODIKY ARS

- Predávajúci spravidla majú vedomosť o princípoch ARS a postavení subjektu ARS
- Predávajúci zvyčajne komunikujú (spolupracujú) so subjektom ARS – povinná súčinnosť v zmysle zákona je užitočná
- Odporúčania zo strany SOI a iných subjektov (MHSR , CPP) smerom k ARS sú užitočné, spotrebitelia na ich základe podávajú návrhy na začatie ARS
- Kvalifikovaná žiadosť o nápravu pred podaním návrhu na začatie ARS je užitočný nástroj na vyriešenie sporu
- Procesný režim zákona je užitočný – ARS začína už podaním návrhu
- Spracovaná metodika je užitočná pre poverené osoby
- Postupy ARS začínajú byť akceptované a uznávané v radoch advokátov

DILEMY RIEŠENÉ PRI TESTOVANÍ METODIKY ARS

- Chýbajúci podpis spotrebiteľa na návrhu
- Návrhy, ktorými sa spotrebiteľ domáha úpravy zmluvnej dokumentácie – zmeny v označení zmluvnej strany (správca – vlastník)
- Spory na hrane občianskeho práva – zatupovanie vlastníkov bytov a nebytových priestorov zástupcom vlastníkov bytov
- Spory súvisiace s poskytovaním služieb pri „komerčných pobytoch“ v kúpeľoch
- Oznamovať SOI neposkytnutie súčinnosti zo strany obchodníka ?
- Ako postupovať v prípade podozrenia z nekalých obchodných praktík ?

ZÁVERY PLYNÚCE Z TESTOVANIA METODIKY ARS

- Postupy ARS - z hľadiska metodiky ADR predstavujú metódu MED-ARB
- Odborné nároky na poverené osoby sú vysoké - legislatívou nastavené kvalifikačné predpoklady sú nedostatočné – žiada sa zákonom stanovená odborná príprava poverených osôb
- Požiadavka na pracovný pomer, členstvo či výkon funkcie štatutára – limituje ARS
- Návrh na začatie ARS môže podať iba spotrebiteľ
- Smernica sa nevzťahuje na pokusy sudcov o urovnanie sporu v priebehu súdneho konania
- **ARS má potenciál na mimosúdne vyriešenie sporu pred podaním žaloby – odbremenie súdov od nových sporov**

TESTOVANIE METODIKY MEDIÁCIE

- **Podnety vs. Prípady**
- **Podnety** – podania (návrh/žiadosť), ktorými sa iniciátor domáha začatia mediácie
- **Prípady** – len tie, pri ktorých dôjde k uzatvoreniu dohody o začatí mediácie a jej zápise do knihy mediácii resp. uloženia dohody do NCRI

ZISTENIA PLYNÚCE Z TESTOVANIE METODIKY MEDIÁCIE

- Počet podnetov zaradených do testovania - 12 podnetov
- Do mediácie boli postúpené 4 prípady, z toho:
 - v 2 prípadoch bola uzatvorená dohoda o začatím mediácie a vykonaný zápis do knihy mediácii
 - v 2 prípadoch bola uzatvorená dohoda o začatí mediácie , ktorá bola vložená do NCRIs , pričom:
 - v 1. prípade - notárske poplatky za vloženie dohody do NCRIs boli 47,32 € +13,84 € za uloženie potvrdenia o skončení mediácie
 - V 2. prípade – notárske poplatky do NCRIs – 28,08 €
- 3 podnety neboli postúpené do mediácie avšak boli vyriešené v prospech spotrebiteľa už na základe prvotného kontaktu mediátora s dodávateľom
- V 2 prípadoch spotrebiteľ odstúpil od záujmu o mediáciu po oboznámení sa s procesom mediácie
- V 2 prípadoch dodávateľ odmietol mediáciu
- V 1 prípade dodávateľ nijako nereagoval na návrh mediácie

PROBLÉMY IDENTIFIKOVANÉ PRI TESTOVANÍ METODIKY MEDIÁCIE

- Hmotnoprávna povaha zákona č. 420/2004 Z.z. o mediácii je výraznou komplikáciou pre vyžité mediácie – mediácia nezačína návrhom ale až uzatvorením dohody o začatí mediácie
- Mediátor musí vykonať viacero predmediačných úkonov a nie je isté či mediácia vôbec začne
- Pri obchodníkoch – väčších spoločnostiach – nutnosť zabezpečiť podpis prostredníctvom splnomocneného zástupcu resp. povereného zamestnanca
- Pri obchodníkoch zo sídlom v inom meste – potreba vloženia dohody o začatí mediácie do NCRIs
- Poplatky vs. náklady – mediátor je SZČO - zákonom limitovaná odmena mediátora nie je schopná pokryť ani nevyhnutné náklady na mediáciu
- Absencia zákonnej povinnosti súčinnosti strán mediácie –znižuje efektivitu mediácie

POZITÍVNE ZISTENIA PRI TESTOVANÍ METODIKY MEDIÁCIE

- Spotrebitelia aj obchodníci majú základné informácie o podstate mediácie a postavení mediátora
- Obchodníci majú dôveru v nezávislosť, nestrannosť a neutralitu mediátora
- V niektorých prípadoch samotný kontakt mediátora s obchodníkom postačuje k zmene postoja obchodníka, plnenie obchodník realizuje bez toho, aby mediácia vôbec začala mediácia
- Viacerí sudcovia potvrdili, že by privítali odklony spotrebiteľskej agendy smerom k mediácii alebo nejakú formu prepojenia súdov s mediátormi

ZÁVERY PLYNÚCE Z TESTOVANIA METODIKY MEDIÁCIE

- Výkon mediácie v spotrebiteľských sporoch bez zmeny legislatívy a finančnej podpory mediátorov zo strany štátu alebo z iných zdrojov je na Slovensku v praxi nereálny.
- Odborné nároky na mediátorov sú vysoké avšak zákon upravuje 200 hodinovú odbornú prípravu mediátora, ktorá obsahuje aj časť venovanú spotrebiteľským sporom + MSSR organizuje ďalšie vzdelávanie mediátorov
- Návrh na začatie mediácie môže podať spotrebiteľ aj predávajúci.
- **Mediácia má potenciál na mimosúdne vyriešenie sporu pred podaním žaloby – odbremenie súdov od nových sporov + potenciál na odklon spotrebiteľskej agendy zo súdov v už začatých súdnych konaniach**

EDUKAČNÉ CENTRUM
Mimosúdneho Riešenia Sporov

ALTERNATÍVA
Mediačné centrum mimosúdneho riešenia sporov

ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOROV AKO ÚČINNÝ SYSTÉM OCHRANY SPOTREBITEĽOV NA SLOVENSKU (ADR – ESoCP)

Odporúčania na zlepšenie legislatívy a aplikačného potenciálu ADR v spotrebiteľských sporoch

Projekt ADR-ESoCP financuje program EÚ Single Market Programme (SMP Consumers) 2022.

OTVORENÉ OTÁZKY

- *Dopady zmeny zákona o ochrane spotrebiteľov v súvislosti s vypustením reklamačného konania na oblasť ADR ?*
- *Sú subjekty ARS a mediátori pripravení na očakávaný nárast spotrebiteľských sporov v súvislosti so vypustením reklamačného konania zo zákona o ochrane spotrebiteľa ?*
- *Je reálne vykonávanie ARS a MEDIÁCIE, ktoré má byť pre spotrebiteľov bezplatné alebo za symbolický poplatok bez primeranej finančnej podpory ?*

SPOLOČNÉ ODPORÚČANIA PRE ADR V SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROCH

- koncepčné zastrešenie, schematizovanie a sieťovanie subjektov v oblasti spotrebiteľskej ochrany – Ministerstvo ? Komisia ?
- vytvorenie oficiálnej platformy na výmenu názorov a skúseností (nielen) v oblasti ADR v spotrebiteľských sporoch
- vypracovanie dlhodobej stratégie na rozvoj systému mimosúdneho riešenia spotrebiteľských sporov.
- lepšie prepojenie alternatívneho riešenia sporov spotrebiteľov s ostatnými spôsobmi presadzovania práva
- realizácia ambicióznejšej reformy mimosúdneho systému, v prepojení na súdny systém

ODPORÚČANIA SMEROM K BALÍKU NÁVRHOV EK NA ZMENU PREDPISOV O MIMOSÚDNEJ NÁPRAVE PRE SPOTREBITEĽOV

○ **Súhlasíme s návrhom :**

- rozšírenia pôsobnosti smernice z vecného aj geografického hľadiska
- povinnej odpovede obchodníka v lehote do 20 pracovných dní po oslovení zo strany subjektu ADR

○ **Navrhujeme:**

- zakotviť do smernice povinnosť obchodníka ako aj tretích strán poskytnúť subjektu ADR vyžiadajú súčinnosť
- Rozšíriť pôsobnosť smernice aj na prípady, v ktorých podáva sťažnosť obchodník na spotrebiteľa - prispeje to k zvýšeniu dôvery v procesy ADR v spotrebiteľských sporoch zo strany obchodníkov , zároveň to posilní neutrálnu, nezávislú a nestrannú pozíciu subjektu ADR.

○ **Nesúhlasíme so zrušením nariadenia ODR** – prihovárame sa za zachovanie platformy ODR/RSO – za hlavný problém jej nízkeho využitia považujeme nedostatočnú informovanosť o jej existencii a možnostiach a spôsobe jej využitia

ODPORÚČANIA SMEROM K ARS

- Sprístupniť možnosť výkonu funkcie poverenej osoby pre odborne spôsobilé osoby (mediátori , advokáti resp. iné osoby s právnickým vzdelaním po absolvoaní odbornej prípravy) = nelimitovať výkon pozície poverenej osoby štátnozamestnaneckým pomerom – pracovným pomerom – členstvom – výkonom funkcie štatutárneho orgánu
- Zaviest' odbornú prípravu poverených osôb do zákona
- Zlepšiť systém ďalšieho vzdelávania poverených osôb
- Zjednodušiť uzatváranie dohôd o vyriešení sporu – akceptovať reálne plnenie
- Nahradiť pojem „Odôvodnené nezáväzné stanovisko subjektu ARS“ pojmom „ Odborné stanovisko subjektu ARS“.

ODPORÚČANIA SMEROM K MEDIÁCII

- Zmena povahy predpisu – z hmotnoprávneho na procesný – aby mediácia začala už návrhom na začatie mediácie
- Vyprofilovať status súdny mediátor aspoň vo vzťahu k časti mediátorov – cez zmenu zákona o súdnych znalcoch vytvoriť register súdnych mediátorov, ako osôb poverených štátom na výkon zmierovacej činnosti, ktorí budú spolupracovať s organmi verejnej moci pri dosahovaní zmieru
- Zákonom uložená povinnosť súčinnosti strán s mediátorom (najmä obchodníka) aspoň v spotrebiteľských sporoch
- Povinné informatívne stretnutie u mediátora v spotrebiteľských sporoch

NAVRHOVANÉ ZMENY CSP

- Zaviest' možnosť pre súd :
 - nariadiť stranám sporu, aby absolvovali informatívne stretnutie u mediátora (*podobne ako môže nariadiť, aby sa ustanovili k znalcovi*) a prizvať mediátora na predbežné prejednanie sporu
 - určiť lehotu na oznámenie súdu či začala v danom spore / veci mediácia, pokiaľ áno – možnosť súdu prerušiť konanie na určitú dobu (napr. 3 mesiace) na účely vykonania pokusu o dosiahnutie zmieru mediáciou;
 - jednoduchým spôsobom schváliť mediačnú dohodu a to tak vo fáze pred začatím súdneho konania (*návrat k úprave OSP-činnosť súdu pred začatím konania*) ako aj počas samotného súdneho konania formou zmieru
 - Nepriznať náhradu trov konania, ak strana bezdôvodne odmietne mediáciu odporúčanú súdom

ĎAKUJEME

Projekt ADR-ESoCP financuje program EÚ Single Market Programme (SMP Consumers) 2022.

